

EFICIENȚA ACCESULUI LA JUSTIȚIE PENTRU VICTIMELE ȘI SUPRAVIEȚUITORII VIOLENȚEI DOMESTICE

1. INTRODUCERE

În cuprinsul Raportului de activitate pe anul 2022, Ministerul Public menționa, printre principalele obiective pentru anul 2023, *protecția victimelor infracțiunilor precum și combaterea infracțiunilor de violență domestică, infracțiunilor comise asupra minorilor, infracțiunilor motivate de ură și discriminare*¹. În același timp, un comunicat² al Inspectoratului General al Poliției Române arată că, la nivel național, în primele 8 luni ale anului 2023, numărul faptelor penale în domeniul violenței domestice a crescut cu 3,6%, față de primele 8 luni ale anului 2022, de la 36.921, la 38.243 de fapte. Suplimentar, frecvența crescută a cazurilor de violență domestică înregistrate în România este relevată și de conținutul publicat în presa națională; aproape zilnic, publicațiile de știri prezintă cazuri de violență domestică îndreptată, preponderent, împotriva femeilor.

Dincolo de caracterul îngrijorător al datelor statistice raportate de Poliția Română, acestea din urmă sugerează o insuficiență a mecanismelor juridice naționale de prevenire a fenomenului violenței domestice.

În cuprinsul prezentei opinii, vom analiza măsura în care cadrul legislativ actual răspunde nevoilor concrete ale victimelor și supraviețuitorilor violenței domestice. De asemenea, vom formula un set de propuneri care ar putea sta la baza elaborării sau îmbunătățirii politicilor publice privind violența domestică.

2. VIOLENȚA DOMESTICĂ

2.1. NOȚIUNE

Din punct de vedere juridic, violența domestică este definită de art. 3 din Legea 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, însemnând *orice inacțiune sau acțiune intenționată de violență fizică, sexuală, psihologică, economică, socială, spirituală sau cibernetică, care se produce în mediul familial sau domestic ori între soți sau foști soți, precum și între actuali sau foști parteneri, indiferent dacă agresorul locuiește sau a locuit împreună cu victima*.

¹ Raport de activitate pe anul 2022 publicat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, p. 129, disponibil la adresa https://mpublic.ro/sites/default/files/PDF/raport_activitate_2022.pdf, accesat la data de 18.12.2023, ora 15:38.

² Comunicat intitulat Intervenții pentru prevenirea și investigarea violenței domestice, disponibil la adresa <https://www.politiaromana.ro/ro/stiri/interventii-pentru-prevenirea-si-investigarea-violentei-domestice1696146397>, accesat la data de 19.12.2023, ora 11.24.

Legiuitorul român a circumstanțiat și conținutul formelor de manifestare ale violenței domestice, alături de violența fizică regăsindu-se violența verbală, psihologică, sexuală, economică, socială, spirituală și, mai nou, cibernetică³.

În ciuda definiției cuprinzătoare, diversitatea relațiilor sociale și lipsa coerenței terminologice la nivel legislativ poate suscita o serie de întrebări referitoare la domeniul de aplicare al noțiunii de violență domestică.

2.2. DOMENIU DE APLICARE

Violența domestică vizează actele de agresiune produse în mediul familial sau domestic, art. 5 alin. 1 din Legea 217/2003 oferind o definiție a membrului de familie. Astfel, prin membru de familie se înțelege:

- ascendenții și descendenții, frații și surorile, soții și copiii acestora, precum și persoanele devenite rude prin adopție, potrivit legii;
- soțul/soția și/sau fostul soț/fosta soție; frații, părinții și copiii din alte relații ai soțului/soției sau ai fostului soț/fostei soții;
- persoanele care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii, actuali sau foști parteneri, indiferent dacă acestea au locuit sau nu cu agresorul, ascendenții și descendenții partenerei/partenerului, precum și frații și surorile acestora;
- tutorele sau altă persoană care exercită în fapt ori în drept drepturile față de persoana copilului;
- reprezentantul legal sau altă persoană care îngrijește persoana cu boală psihică, dizabilitate intelectuală ori handicap fizic, cu excepția celor care îndeplinesc aceste atribuții în exercitarea sarcinilor profesionale.

Dintre termenii utilizați în cuprinsul textului legal citat anterior, accepțiunea termenului de *partener* necesită câteva mențiuni suplimentare. Dincolo de relațiile de concubinaj, în interpretarea termenului de *partener* este esențial să fie avute în vedere și relațiile dintre persoane de același sex; în caz contrar, ar fi încălcate prevederile art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Față de pasivitatea statului român de a recunoaște

³ Noțiunea de *violență cibernetică* a fost reglementată în luna iulie a anului 2020, prin intermediul Legii 106/2020 privind modificarea și completarea Legii nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice. Această formă de manifestare a violenței domestice are în vedere *hărțuire online, mesaje online instigatoare la ură pe bază de gen, urmărire online, amenințări online, publicarea nonconsensuală de informații și conținut grafic intim, accesul ilegal de interceptare a comunicațiilor și datelor private și orice altă formă de utilizare abuzivă a tehnologiei informației și a comunicațiilor prin intermediul calculatoarelor, telefoanelor mobile inteligente sau altor dispozitive similare care folosesc telecomunicațiile sau se pot conecta la internet și pot transmite și utiliza platformele sociale sau de e-mail, cu scopul de a face de rușine, umili, speria, amenința, reduce la tăcere victima.*

parteneriatul civil indiferent de sexul celor doi parteneri de cuplu, în ciuda existenței unei hotărâri definitive Curții Europene a Drepturilor Omului în acest sens⁴, apreciem ca fiind oportună și prioritară nuanțarea dispozițiilor legale din materia violenței domestice prin clarificarea expresă a aplicabilității acestora indiferent de sexul partenerilor implicați.

2.3. DELIMITĂRI CONCEPTUALE

2.3.1. VIOLENȚĂ DOMESTICĂ VS. VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE

Violența domestică reprezintă o *specie a categoriei generale a violenței*⁵, delimitându-se de alte forme de violență prin faptul că subiecții acesteia sunt determinați, iar spațiul de manifestare al agresorului este *mediul familial sau domestic*.

Totuși, în limbajul curent și deopotrivă juridic este utilizată și sintagma de *violență în familie*, ca noțiune echivalentă violenței domestice. Deși există autori din sfera psihologiei care recunosc sinonimia celor două sintagme⁶, coexistența noțiunilor de *violență în familie* și *violență domestică* naște dificultăți de interpretare și inadvertențe pe plan juridic.

Astfel, Codul Penal român reglementează infracțiunea de violență în familie, aceasta constând în săvârșirea uneia sau mai multor fapte prevăzute de legea penală⁷ împotriva unui *membru de familie*. În accepțiunea legii penale române⁸, prin membru de familie se înțelege (i) soțul, (ii) ascendenții și descendenții, frații și surorile, copiii acestora, precum și persoanele devenite prin adopție, potrivit legii, astfel de rude, (iii) persoanele care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii, în cazul în care conviețuiesc (i.e. concubinii). **Din acest punct de vedere, poate fi observată o primă diferență între noțiunile analizate, câtă vreme definiția noțiunii de membru de familie din Codul penal este mult mai restrictivă decât cea utilizată în cuprinsul Legii nr. 217/2003.**

Astfel, trebuie remarcat că, în contextul cadrului legislativ actual, **doar unele dintre faptele de violență domestică în sensul Legii nr. 217/2003 pot fi calificate ca fiind infracțiuni.**

Mai mult decât atât, trebuie remarcat că legislația națională nu oferă o definiție clară pentru noțiunea de familie, conținutul raporturilor familiale fiind mai amplu sau mai restrâns în funcție de scopul și obiectul diverselor acte normative relevante. De altfel, și

⁴ Cauza Buhuceanu și alții contra României, para. 78 et. seq.

⁵ G. Stoican, *Violență domestică sau violență în familie? Necesitatea unei reglementări unitare în ceea ce privește principalele instituții din domeniul violenței domestice*, Revista Drepturile Omului, Institutul Român pentru Drepturile Omului, nr. 1/2020, București, 2020, p. 46.

⁶ L.E. Walker, *Psychology and Domestic Violence Around the World*, American Psychologist, January 1999, vol. 54, no. 1, p. 23.

⁷ Violența în familie are în vedere săvârșirea asupra unui membru de familie a faptelor de omor, omor calificat, lovire sau alte violențe, vătămare corporală sau loviri sau vătămări cauzatoare de moarte. Astfel, conform art. 199 alin. 1 Codul penal, *Dacă faptele prevăzute în art. 188, art. 189 și art. 193-195 sunt săvârșite asupra unui membru de familie, maximul special al pedepsei prevăzute de lege se majorează cu o pătrime.*

⁸ Art. 177 alin. 1 Codul penal.

jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului⁹ subliniază că dreptul la respectarea vieții de familie nu vizează exclusiv relațiile bazate sau similare celor rezultate din căsătorie, ci inclusiv relațiilor de familie *de facto*.

Având în vedere aspectele redate anterior, apreciem că noțiunea de violență domestică răspunde mai bine interesului general de a proteja drepturile fundamentale ale persoanelor, indiferent dacă acestea din urmă aleg să oficializeze relațiile de afecțiune dintre acestea ori aleg să nu locuiască împreună. De altfel, în literatura de specialitate s-a subliniat că pentru a ne afla în prezența premiselor violenței domestice nu este esențial ca victima și agresorul să locuiască sub același acoperiș, ci să existe o relație suficient de apropiată între cele două persoane¹⁰. Astfel, apreciem ca fiind oportună armonizarea terminologiei utilizate pentru desemnarea și sancționarea actelor de violență domestică, astfel încât să nu subziste premisele unor diferențe nejustificate de tratament pentru fapte de o gravitate comparabilă.

2.3.2. VIOLENȚĂ DOMESTICĂ VS. VIOLENȚĂ ÎMPOTRIVA FEMEILOR

Deși violența împotriva femeilor este *profund ancorată în viața de zi cu zi, [...] fiind una dintre cele mai sistematice și răspândite încălcări ale drepturilor omului*¹¹, se impune semnalarea și conștientizarea faptului că orice membru al unei familii în sens larg sau al unei unități domestice poate reprezenta o victimă a violenței domestice.

Din acest motiv, Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, denumită generic **Convenția de la Istanbul**, definește în mod distinct cele două noțiuni analizate.

Astfel, violența împotriva femeilor este *înțeleasă drept o încălcare a drepturilor omului și o formă de discriminare împotriva femeilor și va însemna toate acțiunile de violență de gen care rezultă în, sau care sunt probabile a rezulta în, vătămarea sau suferința fizică, sexuală, psihologică sau economică cauzată femeilor, inclusiv amenințările cu asemenea acțiuni, coerciția sau deprivarea arbitrară de libertate, indiferent dacă survine în public sau în viața privată*¹².

Pe de altă parte, violența domestică desemnează *toate acțiunile de violență fizică, sexuală, psihologică sau economică, care survin în familie sau în unitatea domestică sau între foștii sau actualii soți sau parteneri, indiferent dacă agresorul împarte sau a împărțit același domiciliu cu victima*¹³.

⁹ Cauza Kroon și alții contra Olandei, 18535/91, para. 30.

¹⁰ N. Corcea, *Identificarea etimologică a termenului violență în familie*, Revista Națională de Drept nr. 1/2015, p. 53.

¹¹ Niță A. J., *Convenția de la Istanbul - valoarea adăugată versus aspectele problematice ale reglementării*, Universul Juridic nr. 12/2022, p. 72.

¹² Art. 3 lit. a. Convenția de la Istanbul.

¹³ Art. 3 lit. b. Convenția de la Istanbul.

3. EFECTIVITATEA ACCESULUI LA JUSTIȚIE PENTRU VICTIMELE ȘI SUPRAVIEȚUITORII VIOLENȚEI DOMESTICE

3.1. ASPECTE PRELIMINARE

Dincolo de Legea 217/2003 și dispozițiile Codului penal, România dezvoltă sistematic politici publice¹⁴ pentru combaterea violenței domestice. În ciuda actelor normative cuprinzătoare, cu tendințe de suprareglementare, statisticile privind incidența cazurilor de violență domestică nu reflectă un progres real în combaterea fenomenului ce face obiectul prezentei opinii. Prin urmare, în continuare vom analiza eficiența dispozițiilor legale analizate anterior, concretizată prin accesul la justiție al victimelor violenței domestice.

3.2. ACCESUL VICTIMELOR VIOLENȚEI DOMESTICE LA ASISTENȚĂ JURIDICĂ GRATUITĂ

După conștientizarea statutului de victimă a violenței domestice, accesarea procedurilor judiciare adecvate reprezintă un obstacol major. Astfel, lipsa pregătirii juridice, dar și excesul legislativ determină nevoia victimelor de a obține ajutor specializat pentru cunoașterea și exercitarea drepturilor prevăzute de lege. De multe ori, costurile necesare demarării procedurilor judiciare¹⁵ descurajează sau împiedică victimele să se adreseze organelor de urmărire penală și/sau instanțelor de judecată.

Din acest motiv, este esențială legiferarea unor mecanisme eficiente de acordare a asistenței juridice gratuite pentru victimele violenței domestice.

În prezent, Legea 217/2003 prevede dreptul victimelor violenței domestice la consiliere și asistență juridică gratuită; **concret, la soluționarea cererilor de emitere a ordinului de protecție împotriva agresorului, victimele beneficiază de asistență juridică gratuită, asigurată prin intermediul unui avocat din oficiu.** Dincolo de această facilitate, Legea 217/2003 nu precizează în mod expres alte forme de asistență judiciară gratuită acordată victimelor.

Cu toate acestea, demersurile judiciare adecvate victimelor violenței domestice exced ordinului de protecție, adeseori fiind oportună formularea unor cereri de evacuare a

¹⁴ Amintim, cu titlu de exemplu, Hotărarea 1547/2022 pentru aprobarea Strategiei naționale privind promovarea egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și prevenirea și combaterea violenței domestice pentru perioada 2022-2027 sau Metodologia privind măsurile de prevenire a violenței domestice adoptată la nivelul Ministerului Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse prin Ordinul 20266/2023.

¹⁵ Fără a ne propune efectuarea unei analize economice, trebuie observat că onorariile avocațiale minimale pentru formularea unui act de sesizare a organelor de urmărire penală (i.e. 810 RON) sau, de exemplu, pentru formularea unei cereri de divorț fără minori (i.e. 2320 RON) se pot dovedi disproporționate în raport cu valoarea netă a salariului mediu înregistrat în România în octombrie 2023 (i.e. 4692 RON). Sursa: https://www.unbr.ro/wp-content/uploads/2023/06/Hotarare-Consiliu-353-2023_ghid-onorarii-minimale-recomandate-actualizare-IPC-aug2020-apr2023_cu-anexa_comunicata.pdf N.B.: **Onorariile minimale prevăzute în hotărârile Uniunii Naționale a Barourilor din România au caracter de recomandare;** https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/cs10r23_0.pdf.

agresorului, de stabilire a domiciliului minorului pe cale de ordonanță președințială ori de desfacere a căsătoriei. Pentru evaluarea necesității parcurgerii unor astfel de demersuri judiciare, respectiv pentru consultarea unui avocat, victimele violenței domestice au nevoie de resurse financiare pentru care legea nu prevede niciun mecanism special de compensare.

Astfel, devin aplicabile **dispozițiile generale ale Ordonanței de urgență 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă, profund criticabile din prisma pragurilor valorice neverosimile pe care le impune**. Sub acest aspect, ajutorul public judiciar poate fi solicitat de către orice persoană fizică care nu poate face față cheltuielilor unui proces sau celor pe care le implică obținerea unor consultații juridice în vederea apărării unui drept sau interes legitim în justiție, în următoarele situații:

- Dacă venitul mediu net lunar pe membru de familie, în ultimele două luni anterioare formulării cererii, se situează sub nivelul echivalentului a 25% din salariul de bază minim brut pe țară, caz în care sumele care constituie ajutor public judiciar se avansează în întregime de către stat.
- Dacă venitul mediu net lunar pe membru de familie, în ultimele două luni anterioare formulării cererii, se situează sub nivelul echivalentului a 50% din salariul de bază minim brut pe țară, caz în care sumele de bani care constituie ajutor public judiciar se avansează de către stat în proporție de 50%.

Raportându-ne la valoarea salariului de bază minim brut pe țară pentru anul 2023 (i.e. 3300 RON), rezultă că pentru accesarea ajutorului public judiciar integral, **venitul mediu per membru de familie al solicitantului trebuie să se situeze sub plafonul valoric de 825 RON**.

Mai mult decât atât, având în vedere că la stabilirea eligibilității pentru acordarea ajutorului public judiciar sunt luate în considerare veniturile tuturor membrilor de familie ai victimei, există posibilitatea ca victima să fie împiedicată să acceseze o formă de ajutor public judiciar chiar din cauza veniturilor obținute de agresor, în calitate de membru de familie. Totodată, condițiile de acordare a ajutorului public judiciar nu oferă soluții eficiente pentru victimele violenței domestice manifestate sub forma **violentei economice**. De exemplu, dacă agresorul obține venituri de natură să excludă aplicabilitatea ajutorului public judiciar, însă a interzis victimei să își desfășoare activitatea profesională și/sau controlează resursele economice ale victimei, accesul la justiție al victimei va fi limitat din considerente financiare.

Pe plan judiciar, situația acordării asistenței juridice gratuite prezintă mai multă ambiguitate. Astfel, conform dispozițiilor art. 93 alin. 2 Codul de procedură penală, **atunci când organul judiciar apreciază că persoana vătămată nu și-ar putea face singură apărarea**, dispune luarea măsurilor pentru desemnarea unui avocat din oficiu. Prin

urmare, deși legislația în vigoare garantează în mod generic dreptul la apărare pentru victimele violenței domestice, lăsarea la aprecierea organului judiciar a capacității victimei de a-și întocmi singură apărarea nu reprezintă o garanție reală a accesului la justiție. Legiuitorul nu a prevăzut criterii clare în baza cărora organul judiciar poate evalua aptitudinea persoanei vătămate de a-și pregăti singură documentele procesuale, astfel încât luarea măsurilor pentru desemnarea unui avocat din oficiu reprezintă un demers discreționar și subiectiv din partea organului judiciar.

În mod similar, Legea 51/1995 privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat reglementează posibilitatea¹⁶ decanului baroului ca, în cazuri de excepție, să aprobe cererea victimei de acordare cu titlu gratuit a asistenței de specialitate juridică. Pentru a fi eligibil, solicitantul trebuie să demonstreze că **(i)** este lipsit de mijloace materiale și **(ii)** drepturile sale ar fi prejudiciate prin întârzierea accesării asistenței de specialitate juridică. Prin asemănare cu reglementarea analizată în paragraful anterior, textul din legea privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat este lipsit de previzibilitate și claritate pentru persoanele interesate. Astfel, nu sunt reglementate criterii pentru calificarea solicitantului ca fiind *lipsit de mijloace materiale*, evaluarea acestui aspect fiind realizată arbitrar de către decanul baroului competent teritorial. Mai mult decât atât, caracterul sumar și lacunar al acestor dispoziții legale naște îndoieli serioase asupra aplicabilității lor, câtă vreme nu sunt prevăzute criterii de acordare a acestei forme de sprijin, dar nici căi de atac pentru eventualul refuz al decanului baroului.

Pentru motivele arătate anterior, apreciem că în cadrul legislativ actual nu se regăsesc suficiente mecanisme de sprijinire, din perspectivă financiară, a accesului la justiție pentru victimele violenței domestice.

3.3. ACCESUL VICTIMELOR VIOLENȚEI DOMESTICE LA PROCEDURI JUDICIARE EFICIENTE

Dincolo de costurile procedurilor judiciare, eficiența acestora din urmă reprezintă un factor cheie pentru oferirea unei protecții reale victimelor violenței domestice.

Principalul instrument juridic de protecție a victimelor violenței domestice este reprezentat de **ordinul de protecție provizoriu**¹⁷. Acesta poate fi emis pentru o perioadă de cel mult 5 zile de către organele de poliție, atunci când se constată că există un risc iminent ca viața, integritatea fizică ori libertatea unei persoane să fie pusă în pericol printr-un act de violență domestică. Pentru emiterea ordinului de protecție provizoriu, polițiștii administrează probe și evaluează situația de fapt pe baza unui formular-tip de evaluare a riscului, prevăzut de lege. Ulterior, menținerea ordinului de protecție provizoriu trebuie confirmată de către procuror.

¹⁶ Art. 70 alin. 2 din Legea 51/1995: În cazuri de excepție, dacă drepturile persoanei lipsite de mijloace materiale ar fi prejudiciate prin întârziere, decanul baroului poate aproba acordarea cu titlu gratuit a asistenței de specialitate juridică.

¹⁷ Art. 28 din Legea 217/2003.

Măsurile cu caracter imediat care pot fi dispuse prin ordinul de protecție provizoriu sunt **(i)** evacuarea temporară a agresorului din locuința comună, indiferent dacă acesta este titularul dreptului de proprietate, **(ii)** reintegrarea victimei și, după caz, a copiilor în locuința comună, **(iii)** obligarea agresorului la păstrarea unei distanțe minime determinate față de victimă, față de membrii familiei acesteia, ori față de reședința, locul de muncă sau unitatea de învățământ a persoanei protejate, **(iv)** obligarea agresorului de a purta permanent un dispozitiv electronic de supraveghere și **(v)** obligarea agresorului de a preda poliției armele deținute.

Ordinul de protecție provizoriu prezintă avantajul indiscutabil al eficienței aplicării acestuia, întrucât organele de poliție pot sista fenomenul infracțional al violenței domestice încă din momentul constatării acestuia.

Totuși, pentru ca procedura emiterii ordinului de protecție provizoriu să răspundă nevoilor victimelor violenței domestice, este necesar ca personalul Poliției să fie instruit în materia identificării situațiilor de violență domestică și comunicării cu victimele acestui fenomen. Sub acest aspect, formularul-tip în baza căruia se emite ordinul de protecție provizoriu cuprinde un set de întrebări pentru victimă și pentru polițiștii aflați la fața locului, conținutul acestora putând accentua starea de tulburare resimțită de victimă în urma evenimentelor care au determinat intervenția poliției¹⁸. Din acest motiv, este esențială elaborarea unor strategii și programe de instruire și formare a personalului Poliției Române, în sensul dezvoltării abilităților de recunoaștere a victimelor violenței domestice și de comunicare cu acestea.

Suplimentar față de ordinul de protecție provizoriu, a cărui valabilitate încetează la 5 zile după emitere, victimele violenței domestice pot solicita instanței de judecată emiterea unui ordin de protecție valabil până la 12 luni de la data emiterii ordinului. Principalul obstacol întâmpinat în astfel de cauze este reprezentat de dificultatea probării **riscului iminent** ca viața, integritatea fizică sau psihică ori libertatea victimei să fie puse în pericol printr-un act de violență din partea agresorului.

Din această perspectivă, se remarcă avantajul obținerii unui ordin de protecție provizoriu anterior solicitării ordinului de protecție, întrucât în acest caz victima își poate asigura un probatoriu consistent cu ajutorul concursului organelor de poliție și confirmării din partea procurorului. În mod evident, pentru ca victimele violenței domestice să poată recurgă la instrumentele juridice expuse anterior, este crucială derularea unor ample campanii de informare a publicului cu privire aceste instrumente. Mai mult decât atât, este esențial ca planurile de intervenție ale Poliției să impună o conduită proactivă a polițiștilor, în sensul de a îndruma victima către remediile juridice disponibile atunci când există suspiciuni cu privire la eventuale acte de violență domestică.

¹⁸ De exemplu, victima trebuie să precizeze dacă se simte amenințată de agresor, dacă a mai fost victima unor incidente de violență în relația cu agresorul, dacă se teme de agresor sau dacă agresorul a amenințat că va răni sau ucide alți membri de familie/copii.

4. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

În ciuda garanțiilor instituite de reglementările naționale și internaționale, accesul la justiție este restricționat, în mod inevitabil, de obstacole financiare sau instituționale. Nevoia de a remedia această realitate devine cu atât mai stringentă în cazul victimelor violenței domestice, adeseori supuse (și) unor forme de violență economică.

Mai mult decât atât, accesul la justiție vizează nu numai existența formală a unor proceduri judiciare, dar și asigurarea informării corecte a justițiabililor și a respectării demnității fiecărui participant la actul de justiție.

În opinia noastră, printre obiectivele instituțiilor cu competențe în materia prevenirii violenței domestice ar trebui să se regăsească:

- Educarea opiniei publice în legătură cu amploarea fenomenului violenței domestice, cu scopul reducerii prejudecăților populației și conștientizării nevoii de prevenire și combatere a fenomenului;
- Armonizarea legislației naționale, în sensul corectării inadvertențelor terminologice care pot determina diferențe injuste de calificare a faptelor săvârșite de sau împotriva membrilor de familie, în sens larg;
- Reconfigurarea urgentă a plafoanelor valorice instituite pentru accesarea ajutorului public judiciar în materie civilă, cu luarea în considerare a ipotezelor diverse în care se pot regăsi justițiabilii care sunt victime ale violenței economice;
- Instruirea și pregătirea personalului Poliției Române și a organelor judiciare în vederea comunicării cu victimele violenței domestice;
- Elaborarea unei politici publice integrate, la nivel național, care să includă toate instituțiile cu competențe în materia prevenirii și combaterii violenței domestice și care să prevadă măsuri concrete de informare, educare și sprijinire a victimelor.

Autoare: Roberta Secuianu

© Centrul de Resurse Juridice, București, ianuarie 2024

Material realizat în cadrul proiectului [Monitorizarea drepturilor omului, la zi](#), cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021; pentru mai multe informații accesați www.eeagrants.org. Lucrăm împreună pentru o Europă inclusivă!

Proiect derulat de: